

Vurdering - lettere sagt enn gjort

Narvik
23-24.09.10

Professor Kari Smith
Universitetet i Bergen
Kari.smith@uib.no

Evaluation (evaluering) er en bred prosess som analyserer data brukt til å bedømme et program, en læreplan eller en institusjon. (*Adaptation from Nunan, 1990*)

Assessment (vurdering) er en gruppe prosesser vi bruker når vi prøver å forstå og trekker slutninger om elevenes læringsprosesser, fremgang og læringsutbytte (*Smith, 2001*).

Testing (prøver) er et instrument eller en systematisk prosedyre vi bruker for å måle et eksempel på kunnskap (teoretisk og praktisk) (*Gronlund and Linn, 1990:5*).

Report cards in classes with diversity			
Måloppnåelse	1 (over)	2 (ved)	3 (under)
fremgang			
A	Tim		Jane
B		Phil	
C			
D			
E	Jim		
F			Sue
<i>(Tomlinson 2001)</i>			

Noen sentrale tanker om vurdering

1. Vurdering påvirker menneskers liv.
2. Meninger om vurdering er basert på egne erfaringer, og ikke på nyere forskning og kunnskap.
3. Vurdering påvirker elevenes læring mest.
4. Elevene forstår fort at der er en vurderingskode de må knekke. De skarpe (ikke nødvendigvis de som kan mest) gjør det.
5. Vurdering fokuserer vanligvis ikke på læringsprosesser, og hvordan elevene vil fortsette å lære etter vurderingen. Vi må begynne å snakke om "sustainable" (vedvarende) vurdering.

Omarbeidet fra Boud & Falchikov, 2005

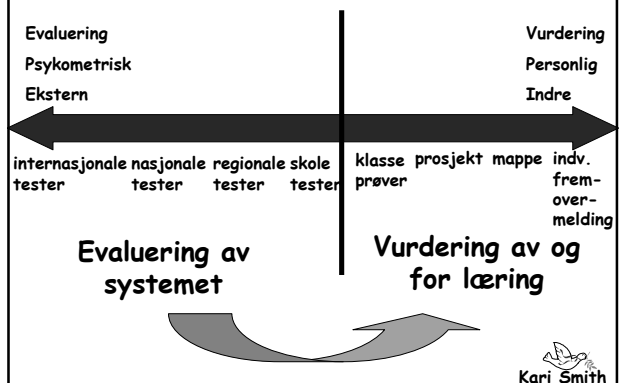

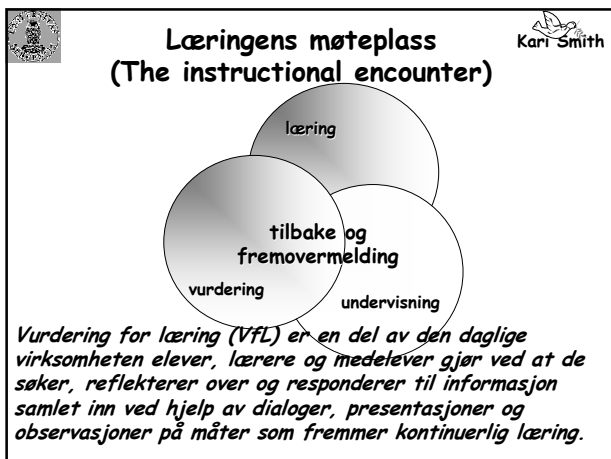
Vurdering er prosessen som informerer bestemmelser på et:

- Eksternt nivå (internasjonalt/ nasjonalt)
- Regionalt nivå
- Skolenivå
- Klassenivå
- Individuelt nivå
- Personlig nivå

Vurderingslinjen

Eksempel på læringens møteplass

'Ser dere her, der er svikt i metallet, så trikset er å bøye det litt mer enn 90 grader. Rundt hundre grader, da blir det perfekt. Og så må dere være nøye så det ikke blir skjevt', formaner blikkinnlager B.E.H.

(BT, 18.09.10)

Kari Smith

- ### Utdanningens funksjoner (Biesta, 2009)
1. Kvalifisering (ekstern validitet)
 2. Sosialisering (innarbeide samfunnets normer og regler)
 3. Subjektivisering (uavhengig av normer, fremmer individets utvikling)
- Konflikt: klare mål som fremmer funksjon 1 og 2, hemmer funksjon 3.
- Kari Smith

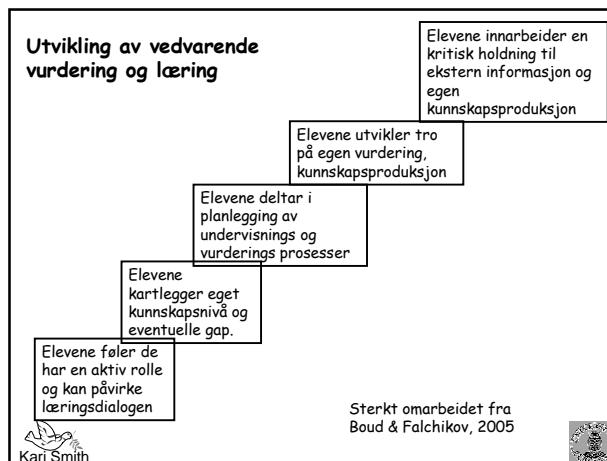
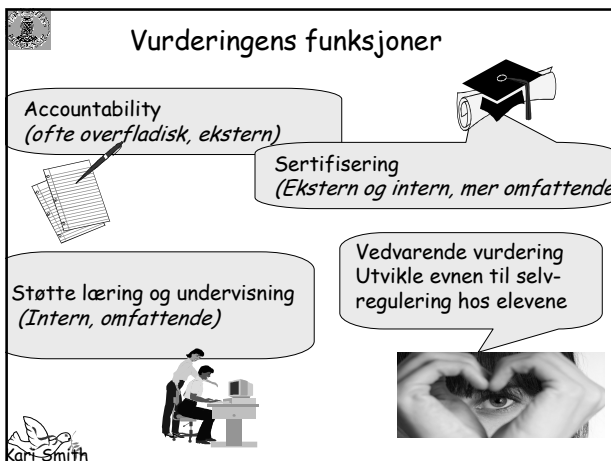
Utdanning

- Styrkt av standardiserte mål = sterk form for utdanningssystem
- Rom for den individuelle egenhet = svak form for utdanningssystem

Biesta hevder: Dagens sterke systemer er i bunn og grunn svake.

De fører til stagnasjon og liten kreativitet.

Kari Smith

Kommunikasjon mellom lærer og elev

Det er på grasrotnivået i møtet mellom lærer og elev at endringer kan skje og at motivasjon for læring kan styrkes.

Tilbakemelding: informasjon som gies til eleven om læring som har funnet sted inntil nå, altså vurdering av læring (Smith, 2009).

Kari Smith

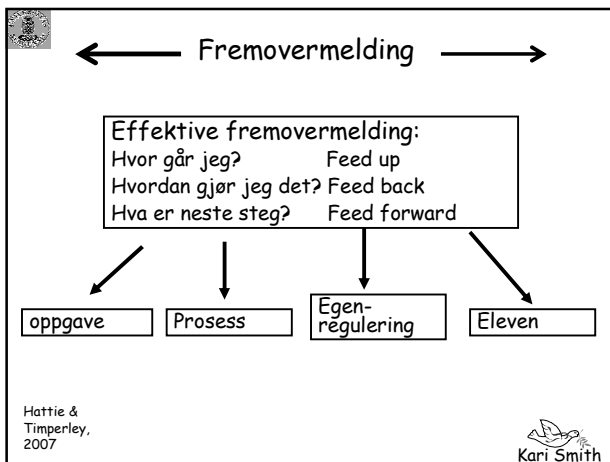
Fremovermelding

Fremovermelding: informasjon eleven får om prosesser og fokus for fremtidig læring i lys av analyse av dokumentasjon om tidligere læring. Informasjonen blir brukt til å forme fremtidig læring i arbeidet med å nærme seg et klart definert mål (Smith, 2009).

Det er her kjernen i formativ vurdering ligger

Kari Smith

Litt mer om fremovermelding

- så fort som mulig
- ros, deretter detaljert korrigerende informasjon
- plan for videre arbeid
- fremovermelding er mer avhengig av kvalitet enn av kvantitet - tydelig

Black & William, 1998 karakterer

Kari Smith

Hovedpunkter i formativ vurdering

- Dele suksess kriterier med elevene
- Tenkespørsmål, ikke retoriske spørsmål
- Tydelige kommentarer, ingen karakterer
- Medelev og egen vurdering (tilbake og fremovermelding)
- Formativ bruk av summative prøver

(Omarbeidet fra Black & William, 2009)

Kari Smith

Elevenes bruk av feedback avhenger av:

- Forståelsen av tilbakemeldingen/fremovermeldingen
- Den forventete nyttigheten av tilbakemeldingen/fremovermeldingen
- Sin egen mestringsfølelse, klarer jeg dette?
- Relasjonen med læreren, tillit, trygghet

Kari Smith

Samspeilet mellom vurdering og motivasjon

Vurderingens oppgave:

Å skape dissonans mellom nåværende ståsted og ønsket ståsted som oppleves som en positiv utilfredshet: *Dette er noe jeg kan klare.*

Om eleven føler at *Dette klarer jeg ikke*, har det en negativ virkning på motivasjon for læring, og der er fare for at eleven velger å gi opp.

 Kari Smith

Mestring

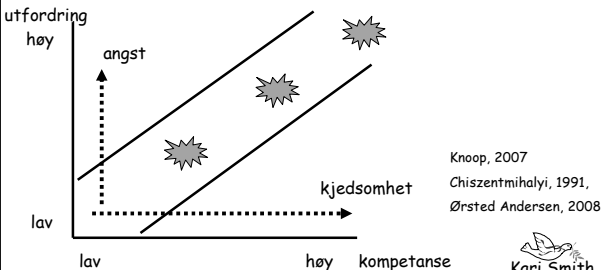
Bandura (1977) definerer mestringstanker som vurdering av egne evner til å oppnå et ønsket prestasjonsnivå av en gitt oppgave eller aktivitet.

Self-efficacy (mestring) er et motivasjonsbegrep basert på antatt kompetanse, og ikke på det reelle kompetansenivået (Tschannen-Moran & Woolfolk Hoy, 2007).

Individuell situasjonsinteresse- flow

Flow er en positiv, konsentrasjonskrevende fordyppelsestilstand hvor all oppmerksomhet er fullstendig fokusert og fastholdt på en bestemt aktivitet, i kortere eller lengre tid, og hvor tidfølelsen forsvinner. (Ørsted Andersen, 2006)

Knoop, 2007
Chiszentmihalyi, 1991,
Ørsted Andersen, 2008

 Kari Smith

Målsetting

Målsetting betyr å danne en dissonans mellom dagens situasjon og en ønsket fremtidig situasjon.

Når mennesker er målbevisste, vil nå et mål, er dissonansen erfart som en positiv utilfredshet som motiverer målorienterte handlinger (Robinson, 2007)

 Kari Smith

Målorientert læring, hva betyr det egentlig?

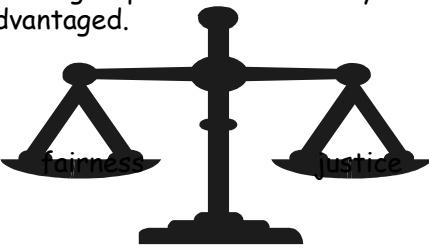
Minst fire forskjellige forståelser:

1. **Samme** mål for alle som skal oppnås innenfor **lik** tid
2. **Samme** mål for alle som skal oppnås innenfor **ulik** tid
3. **Ulike** mål som skal oppnås innenfor **lik** tid
4. **Ulike** mål som skal oppnås innenfor **ulik** tid

 Kari Smith

Equity

The achievements of fairness and justice. It is achieved for or by a particular person or group which is currently disadvantaged.

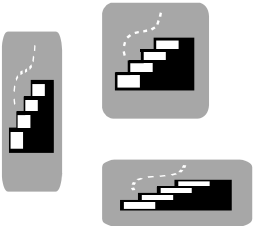

 Kari Smith

Alle elever (uavhengig av alder) har behov for:

- Følelsen av mestring
- Opplive suksess
- Komme videre
- Ble satt krav til
- Bli trodd på

Men dette må være reelt, ikke oppdiktet!!

Kari Smith

Elevene skriver prøvespørsmålene

- Elevene går gjennom stoffet hjemme.
- Læreren summerer stoffet på tavla.
- Elevene lager prøvespørsmål i grupper.
- Hver gruppe presenterer og forklarer sine spørsmål.
- Læreren gir tilbakemelding på spørsmålene.
- Læreren samler inn alle spørsmålene og velger de som skal bli brukt i den virkelige prøven (elevene vet ikke hvilke spørsmål som er valgt).
- Prøven gies som en vanlig prøve.

Prøven er brukt som et verktøy for undervisning, læring og Vurdering.

Kari Smith

Egenvurdering av prøver

- Elevene tar prøven
- Læreren samler inn prøvene, retter dem, men skriver ingenting på prøvepapirene.
- Læreren gir prøvene tilbake til elevene.
- Elevene tar prøven en gang til i grupper og rapporterer gruppeløsningen til klassen.
- Hver elev retter sin prøve, setter karakter og gir den til læreren.
- Læreren setter den endelige karakteren.

Kari Smith

